

RE-INTEGRATIEBELEID

GEMEENTE DALFSEN

Beleidsgegevens
<i>Vastgesteld door: de Raad</i> <i>Vastgesteld in: Gemeentelijk re-integratie beleid</i> <i>Vastgesteld op:</i> <i>Inwerking getreden op: 1 januari 2006</i>
Het volgende besluit wordt hiermee vervangen: De reïntegratienotitie van 1-9-2004

Inhoudsopgave

1.	Arbeidsinschakeling	3
1.1.	De arbeidsplicht	3
1.2.	De re-integratieplicht	3
1.3.	Aanspraak op ondersteuning	3
1.4.	Algemeen geaccepteerde arbeid	3
2.	Ontheffing.....	5
2.1.	Alleenstaande ouders	5
2.2.	Personen ouder dan 57,5 jaar	5
2.3.	Personen met een medische beperking	6
3.	Evenwichtige aanpak doelgroepen.....	7
3.1.	Sluitende aanpak	7
3.2.	Jongeren	7
3.3.	Nuggers en ANW'ers	7
3.3.1.	Voorwaarden in te zetten voorzieningen.....	7
4.	Inkoop van trajecten	9
4.1.	Gesubsidieerde arbeid	9
5.	Uitvoering	10
6.	Overige voorzieningen.....	11
6.1.	Premies	11
6.2.	Overige trajectgerelateerde kosten.....	11

1. Arbeidsinschakeling

Iedere aanvrager en ontvanger van bijstand in de leeftijd van 18 tot 65 jaar is verplicht alles in het werk te stellen om zijn bijstandsafhankelijkheid te voorkomen en te beëindigen. In principe geldt dus voor iedere belanghebbende vanaf de datum van melding voor een uitkering de plicht tot arbeidsinschakeling. De bepalingen omtrent de arbeidsinschakeling zijn in de WWB opgenomen in artikel 9.

Deze plicht tot arbeidsinschakeling bestaat uit 2 onderdelen:

- De arbeidsplicht
- De re-integratieplicht

Indien de arbeidsplicht of de re-integratieplicht niet wordt nagekomen, moet het college de bijstand met toepassing van de afstemmingsverordening verlagen. Het niet nakomen van de re-integratieplicht kan echter geen grond zijn om de bijstand te weigeren of te beëindigen.

1.1. De arbeidsplicht

De WWB volstaat met een algemene beschrijving van de plicht tot arbeidsinschakeling, omdat het uitgangspunt van de WWB is een individuele, op persoonlijke omstandigheden, toegesneden benadering. De concrete invulling van de plicht tot arbeidsinschakeling wordt door het college zoveel mogelijk afgestemd op het individu en wordt in de beschikking gespecificeerd. Uitgangspunt is: iedereen heeft een arbeidsplicht, tenzij.

Op grond van deze arbeidsplicht kunnen aan de cliënt verplichtingen opgelegd worden die te maken hebben met de arbeidsinschakeling. Hierbij kan gedacht worden aan het zoeken van medische hulp, het meewerken aan een medisch onderzoek en het in laten schrijven bij uitzendbureaus.

De arbeidsplicht geldt bij bijstandsverlening aan gehuwden of personen die een gezamenlijke huishouding voeren voor iedere partner afzonderlijk.

1.2. De re-integratieplicht

Indien betaalde arbeid voor een cliënt nog niet direct aan de orde is, heeft de cliënt de re-integratieplicht. De cliënt dient gebruik te maken van voorzieningen gericht op arbeidsinschakeling die hem of haar worden aangeboden. Hierbij kan gedacht worden aan sociale activering, een re-integratietraject, scholing of gesubsidieerde arbeid.

Net als bij de arbeidsplicht geldt ook de re-integratieplicht bij bijstandsverlening aan gehuwden of personen die een gezamenlijke huishouding voeren voor iedere partner afzonderlijk.

1.3. Aanspraak op ondersteuning

Naast de verantwoordelijkheid van gemeenten om voorzieningen gericht op arbeidsinschakeling aan te bieden, hebben cliënten (en doelgroepen waarvoor de gemeente verantwoordelijk is) aanspraak op ondersteuning. In de WWB is niet duidelijk aangegeven wat de inhoud van de aanspraak op ondersteuning is.

Aanspraak op ondersteuning houdt echter niet in dat er recht op een specifieke voorziening bestaat en dat men deze voorziening kan eisen. Wel dat er recht bestaat om door de gemeente ondersteund te worden. Het is aan de gemeente om te beoordelen op welke wijze het verzoek gehonoreerd wordt. Daarbij wordt bekeken in hoeverre het inzetten van een bepaalde voorziening noodzakelijk is. Hierbij moeten de individuele capaciteiten en de noodzaak van het traject bekeken worden.

Indien door de gemeente een aanvraag om ondersteuning wordt afgewezen, zullen zij hiervoor een reden moeten aangeven. Tegen deze beslissing staat bezwaar en beroep open.

1.4. Algemeen geaccepteerde arbeid

Centraal in de WWB staat het uitgangspunt van werk boven inkomen. Door het begrip algemeen geaccepteerde arbeid, wordt dit uitgangspunt sterker benadrukt. Zoals in deze notitie al is aangegeven wordt aan iedereen de arbeidsverplichting (het naar vermogen algemeen geaccepteerde arbeid te verkrijgen) opgelegd. Met het begrip algemeen geaccepteerde arbeid wordt bedoeld werk

dat algemeen maatschappelijk aanvaard is. De arbeid die geaccepteerd moet worden, hoeft niet beperkt te blijven tot die arbeid die gangbaar is voor één bepaald persoon, omdat hij die bijvoorbeeld in het verleden heeft verricht en daarmee wellicht meer affiniteit heeft. Elke arbeid dient geaccepteerd te worden. Er mogen geen eisen gesteld worden aan de aansluiting van de arbeid aan het opleidingsniveau, eerder opgedane werkervaring en het beloningsniveau. Ook arbeid van tijdelijke aard dient geaccepteerd te worden. Onder algemeen geaccepteerde arbeid wordt tevens tijdelijke gesubsidieerde arbeid verstaan, omdat dit een middel is om reguliere arbeid te verkrijgen. Er kan een spanningsveld ontstaan tussen het moeten aanvaarden van algemeen geaccepteerde arbeid en duurzame uitstroom. Uitgangspunt van de WWB is dat de weg naar arbeid zo kort mogelijk moet zijn. Uiteraard dient er wel gekeken te worden naar de individuele mogelijkheden van de persoon.

2. Ontheffing

Met de inwerkingtreding van de WWB geldt in principe de arbeidsplicht. Toch kunnen zich uitzonderlijke situaties voordoen waarbij in alle redelijkheid de plicht tot arbeidsinschakeling niet (volledig) opgelegd kan worden. In die situaties kan de arbeidsverplichting aangepast worden aan de mogelijkheden die de belanghebbende nog heeft en eventueel een tijdelijke ontheffing te geven. Dit geschiedt altijd op individuele en gemotiveerde basis. Hieronder volgt een overzicht in welke situatie een tijdelijke ontheffing verleend kan worden.

2.1. Alleenstaande ouders

Voor de categorie alleenstaande ouders met kinderen jonger dan 5 jaar of met een gehandicapt kind tot 18 jaar geldt dat de invulling die de alleenstaande ouder wil geven aan zijn of haar zorgplicht zwaar moet wegen bij het opleggen van de arbeidsplicht.

Aangenomen amendement:

Indien een alleenstaande ouder met een of meer kinderen, jonger dan 12 jaar of met een of meer zorgbehoefte gehandicapte kinderen, jonger dan 18 jaar, bij de voorgeschreven individuele toetsing van de persoonlijke omstandigheden, de wens aangeeft zorgplicht zelf te willen invullen, laat het college deze wens prevaleren boven het belang van de arbeidsinschakeling en verleent het college partiële vrijstelling van minimaal 50%.

Toelichting:

Ouders zijn primair verantwoordelijk voor de opvoeding van hun kinderen. Het is van belang dat zij hun opvoeding naar eigen wensen kunnen invullen. Dit geldt ook voor alleenstaande ouders met een of meerdere jonge kinderen, jonger dan 12 jaar of met een of meer zorgbehoefte gehandicapte kinderen, jonger dan 18 jaar. Indien deze ouders bij de voorgeschreven individuele toetsing van hun persoonlijke omstandigheden, de wens uiten de zorgplicht zelf te willen invullen, honoreert het college daarom deze wens en verleent het tenminste partiële vrijstelling van minimaal 50%. Artikel 9 tweede lid van de Wet werk en bijstand biedt hiertoe de mogelijkheid. Het amendement houdt geen categoriale vrijstelling in. De vrijstelling aan genoemde alleenstaande ouders kan namelijk, te allen tijde, pas verleend worden na individuele toetsing.

2.2. Personen ouder dan 57,5 jaar

Op grond van de WWB geldt voor iedere belanghebbende ouder dan 18 en jonger dan 65 jaar de arbeidsplicht, dus ook voor personen ouder dan 57,5 jaar. In de circulaire van het Ministerie SZW van december 2003 is deze bepaling echter genuanceerd. Er is in 2004 en 2005 eenmalig een individuele beoordeling gemaakt van alle belanghebbenden die nu een ontheffing hadden. Als vastgesteld werd dat er kansen op uitstroom aanwezig waren, zijn er met belanghebbende afspraken gemaakt om dit te realiseren. Indien er geen kansen aanwezig waren is er een ontheffing verleend voor de resterende periode dat de belanghebbende bijstand ontvangt. Dit gold alleen voor personen die op de peildatum (31-12-2003) al bijstand ontvingen. Daarna geldt dat de arbeidsplicht wel opgelegd dient te worden.

Voor uitkeringsgerechtigden die op 31-12-2003 de leeftijd van 57,5 jaar of ouder hadden en een ontheffing hadden, is de mogelijkheid van vrijwilligerswerk onderzocht. Tenslotte wordt voor de bijstandsverlening een eventueel verstrekte onkostenvergoeding voor het vrijwilligerswerk buiten beschouwing gelaten, zolang dit bedrag onder de grens blijft dat jaarlijks door de Belastingdienst wordt vastgesteld als fiscaal onbelaste onkostenvergoeding.

Voor personen van 57,5 jaar en ouder kan ook worden gekeken naar mogelijkheden voor part-time werk. Werkzoekenden van 57,5 jaar en ouder met een uitkering hebben namelijk in het algemeen relatief gezien een slechtere positie op de arbeidsmarkt dan jongere werkzoekenden. Het vinden van een volledige baan zal daarom niet makkelijk zijn. Wellicht heeft deze categorie een grotere kans op deeltijdwerk of free-lance werkzaamheden van bijvoorbeeld twee of drie dagen per week. Indien iemand een dergelijke baan heeft (gevonden) en in redelijkheid wordt geconcludeerd dat dit het maximaal haalbare is, bestaat de mogelijkheid dat voor de resterende uren per week een ontheffing kan worden verleend. Indien er wel mogelijkheden zijn, zal naar uitbreiding van het aantal uren moeten worden gestreefd binnen de huidige baan, danwel naar een andere baan met meer uren.

2.3. Personen met een medische beperking

Het kan voorkomen dat een belanghebbende aangeeft zodanige medische beperkingen te hebben dat arbeidsinschakeling niet mogelijk is. Een medische beperking op zich is geen aanleiding om een ontheffing te verlenen. De gemeente dient wel rekening te houden met de individuele mogelijkheden in verband met gezondheid in combinatie met belastbaarheid als er sprake is van medische beperkingen. Er dient gebruik gemaakt te worden van advisering van externe deskundigen. De ontheffing is voor een bepaalde periode. Na afloop van deze periode beoordeelt de consulent de situatie opnieuw.

3. Evenwichtige aanpak doelgroepen

De gemeente is op grond van de WWB verantwoordelijk voor het ondersteunen van uitkeringsgerechtigden, niet-uitkeringsgerechtigde werkzoekenden (nuggers) en personen met uitkering op grond van de Algemene Nabestaandenwet (Anw'ers) bij het verkrijgen van algemeen geaccepteerde arbeid.

Tevens dient het college samen te werken met het UWV (en CWI) en draagt het verantwoordelijkheid voor inwoners met een WSW indicatie, waardoor op individuele gronden ook de gemeentelijke re-integratievoorzieningen voor deze doelgroepen kunnen worden ingezet.

Als het nodig is kunnen voorzieningen gericht op arbeidsinschakeling worden ingezet.

3.1. Sluitende aanpak

De sluitende aanpak, voor zowel jongeren als personen van 23 jaar en ouder, wordt in de WWB niet dwingend voorgeschreven. Door de volledige financiële verantwoordelijkheid van de gemeenten is het echter wel van belang de sluitende aanpak voort te zetten. Op deze manier kan voorkomen worden dat personen langdurig aangewezen zijn op een uitkering, zonder dat er afspraken zijn gemaakt om de positie van de cliënt op de arbeidsmarkt te verbeteren.

Het cliëntenbestand van de gemeente Dalfsen is te gering om binnen dit bestand doelgroepen aan te wijzen die voorrang hebben bij het inzetten van re-integratie -activiteiten. Daarnaast geldt voor iedereen: werk boven inkomen. Wel moet er bij het inzetten van instrumenten of voorzieningen bekeken worden of het voor die betreffende klant noodzakelijk en haalbaar is. Bij de sluitende aanpak wordt de prioriteit gegeven aan nieuwe instroom, cliënten met een relatief korte afstand tot de arbeidsmarkt en personen die relatief kort een uitkering ontvangen, maar de doelstelling is een sluitende aanpak voor alle cliënten.

3.2. Jongeren

Met name voor jongeren is het van groot belang dat er sprake is van een sluitende aanpak. Als hun start(kwalificatie) op de arbeidsmarkt niet goed is, bestaat het risico dat zij voor een lange periode aangewezen zullen zijn op een uitkering.

Als een werkloze jongere tussen de 18 en 23 jaar zich en zonder startkwalificatie zich meldt bij de gemeente, wordt dit doorgegeven aan de leerplichtambtenaar. De leerplichtambtenaar controleert of een RMC-traject (Regionaal Meld-en Coördinatiepunt) al is ingezet, dan wel om na te gaan hoe de trajectbegeleiding via het RMC is verlopen. De taak van het RMC is om deze jongeren, die stoppen met school zonder dat ze in het bezit zijn van een startkwalificatie, verder op weg te helpen, zodat ze, eventueel via een alternatieve route (bijvoorbeeld vervolgonderwijs, leer/werkplaats, verwijzing naar instellingen die hun helpt bij het zoeken van werk), toch met voldoende bagage aan de slag kunnen.

3.3. Nuggers en ANW'ers

Gemeenten hebben sinds 1 januari 2002 de taak om ook niet-uitkeringsgerechtigden en personen met een uitkering op grond van de Algemene Nabestaandenwet (Anw), indien nodig, een traject aan te bieden. De gemeente Dalfsen neemt op het gebied van haar re-integratietaken voor deze doelgroepen een afwachtende houding aan: er wordt aanbodgericht gewerkt. Indien een persoon behorend tot deze doelgroepen zich in laat schrijven bij het CWI en het CWI van mening is dat er een re-integratietraject opgesteld moet worden, wordt deze persoon doorverwezen naar de gemeente. De persoon wordt door de gemeente uitgenodigd voor een gesprek. Vervolgens wordt door de gemeenten beoordeeld of het advies van het CWI wordt overgenomen en of er een traject voor deze persoon ingezet zal worden.

3.3.1. Voorwaarden in te zetten voorzieningen

Niet alle voorzieningen in het kader van de WWB die in het volgende hoofdstuk worden benoemd, kunnen worden ingezet voor de nuggers en ANW-ers. Indien er wel een voorziening wordt ingezet, geldt dat het moet gaan om een voorziening die via de kortste weg leidt tot duurzame arbeidsinschakeling.

Voor deze doelgroepen wordt alleen een voorziening ingezet indien de persoon niet beschikt over voldoende startkwalificaties voor de arbeidsmarkt of indien deze startkwalificatie zodanig is verouderd dat actualisering noodzakelijk is voor duurzame arbeidsinschakeling. Langdurige scholingstrajecten zijn voor deze doelgroep dan ook niet in te zetten.

Indien een scholing wordt gevolgd, dient vooraf vastgesteld te worden of de kansen op de

arbeidsmarkt na het volgen van deze scholing (of een ander re-integratietraject) vergroot zullen zijn. Bij het bepalen van de kansen op de arbeidsmarkt, dient tevens te worden gekeken naar de omvang van de beschikbaarheid; zowel de beschikbaarheid op de arbeidsmarkt als de beschikbaarheid van de aanvrager.

4. Inkoop van trajecten

Het gevarieerde en kleine klantenbestand maakt dat er op individuele gronden trajecten worden ingekocht bij re-integratiebedrijven. Hierbij wordt maatwerk gewaarborgd. Met een aantal re-integratiebedrijven bestaat al jaren goede contacten. Daardoor zijn goede samenwerkingscontacten ontstaan die soms het maatwerk en de doorloop tijd bevorderen. Met een aantal re-integratiebedrijven waar veelvuldig of langdurig contact is, zijn simpele standaard procedures ontwikkeld om het traject zo goed mogelijk te laten verlopen.

4.1. Gesubsidieerde arbeid

In het re-integratiebeleid zal de gesubsidieerde arbeid een belangrijke plaats innemen. Het is namelijk een instrument dat direct tot uitstroom leidt vanwege het inkomen dat wordt verworven met de arbeid. Het is een instrument om cliënten binnen een bepaalde periode te laten uitstromen naar reguliere arbeid. Werkzoekenden krijgen door middel van een gesubsidieerde baan de mogelijkheid om ervaring op te doen met werk om zodoende de arbeidsmarktkansen te vergroten. Tevens kan de combinatie van werken en leren worden ingezet, waardoor de gesubsidieerde baan de vorm krijgt van een soort stage. Dit betekent dat naast het verrichten van arbeid tijdens de gesubsidieerde baan mogelijkheden aanwezig zijn voor scholing. Per geval kunnen hierover afspraken worden gemaakt met werkgevers.

Kort samengevat gelden de volgende uitgangspunten bij de gesubsidieerde arbeid:

- Gesubsidieerde arbeid wordt primair ingezet als uitstroominstrument;
- Bij een detachering of een loonkostensubsidie dient in beginsel het inkomen dat verworven wordt hoger te zijn dan de van toepassing zijn WWB-norm; Bij uitzondering kan hiervan worden afgeweken.
- Gesubsidieerd werk in het kader van de WWB is in eerste instantie maximaal één jaar; Eventuele verlenging zal jaarlijks worden beoordeeld.
- De inzet van gesubsidieerde arbeid als reïntegratie -instrument is maatwerk; per werkgever en per kandidaat kunnen verschillende afspraken worden gemaakt, afhankelijk van de mogelijkheden en behoeften van de werkgever, de gemeente en de kandidaat.

5. Uitvoering

In dit hoofdstuk wordt aangegeven welke instrumenten per doelgroep en bij welke organisatie of bedrijf ingezet kunnen worden.

1. Geen traject/voorziening van wegen eigen kunnen

In plaats van het direct inzetten van een traject wordt een actieve begeleiding en controle door de consulent op sollicitatie activiteiten ingezet. Dit instrument wordt ingezet voor cliënten met geen of een geringe afstand tot de arbeidsmarkt. Het eerste half jaar dat deze cliënt een uitkering ontvangt, zal deze begeleiding voor fase-1 cliënten worden uitgevoerd door het Centrum voor Werk en Inkomen. Na een half jaar wordt deze taak overgedragen aan de gemeente. Aanvullende op de taken van het CWI zal de consulent van de gemeente deze klanten periodiek oproepen om deze vanaf dag 1 intensiever te begeleiden.

2. Gesubsidieerde arbeid

Een traject gesubsidieerde arbeid wordt ingezet voor personen die er zelfstandig niet in slagen om reguliere arbeid te vinden. Deze personen hebben nog een steun in de rug nodig of moeten nog werkervaring opdoen.

De doelstelling van de gesubsidieerde arbeid is dat de persoon (het liefst binnen de organisatie waar hij of zij de gesubsidieerde arbeid verricht) kan doorstromen naar reguliere arbeid. Gedurende de periode dat de arbeid wordt verricht wordt de persoon actief begeleid door het re-integratiebedrijf zijn aanvullende scholingsmogelijkheden aanwezig.

3. Directe inkoop van scholing

Dit instrument kan door de consulent worden ingezet voor cliënten met een redelijk duidelijke beroeps- en opleidingswens (eventueel voorafgegaan door een beroepskeuze test), maar waarvoor directe bemiddeling naar arbeid nog niet aan de orde is. Deze cliënten hebben, indien er geen beroepsgerichte opleiding wordt gevolgd, onvoldoende startkwalificatie voor de arbeidsmarkt. De begeleiding van deze cliënten gedurende het opleidingstraject wordt verricht door de consulent.

4. Re-integratietraject

Een re-integratietraject wordt ingezet voor personen die niet direct mogelijkheden hebben om zelfstandig of met een korte beroepsgerichte opleiding aan de slag te komen. Tevens gaat het hierbij om cliënten met een onduidelijk beroepsprofiel waarbij een algemene oriëntatie op de arbeidsmarkt eerst aan de orde is.

5. Afstemming van de bijstand/stimulering zelfstandig ondernemingschap

Bijstand dient te worden afgestemd op de mogelijkheden en middelen van de persoon. Een beperkt aantal cliënten staat dicht bij de arbeidsmarkt en heeft als zodanig mogelijkheden om zelfstandig in hun bestaan te voorzien. Zij kunnen echter moeilijk arbeid in loondienst verkrijgen en ook op grond van het Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen zijn geen mogelijkheden. Voor deze zeer specifieke groep kan in overleg met de cliënt de uitkering worden afgestemd (bijv. 50% van de normuitkering) waarbij de cliënt de verdiensten uit zelfstandige arbeid kan behouden tot een bepaalde grens. Verder kan de cliënt aanspraak maken op ondersteuning en begeleiding bij het uitoefenen van zelfstandige arbeid.

Dit instrument vertoont enige gelijkenis met de uitkering voor kunstenaars (de WIK). Het kan worden ingezet bij personen die minimaal één jaar een uitkering op grond van de WWB hebben ontvangen en waarbij de overige instrumenten niet tot resultaten hebben geleid dan wel naar verwachting geen resultaat zullen opleveren. Toepassing van dit instrument is mogelijk voor een beperkte periode van maximaal twaalf maanden. De bedoeling is dat het percentage in die periode wordt afgebouwd en uiteindelijk tot nul is gereduceerd, waarbij er dus van wordt uitgegaan dat de cliënt in het eigen bestaan kan voorzien.

6. Sociale activering

Sociale activering wordt ingezet voor cliënten die nog niet toe zijn aan een traject direct gericht op arbeidsinschakeling. Alvorens dit traject ingezet kan worden dient de cliënt eerst andere vaardigheden aan te leren, zoals het op tijd leren komen, zelfstandigheid, omgaan met gezag en arbeidsritme. Het uiteindelijke doel van sociale activering is echter wel uitstroom naar arbeid.

6. Overige voorzieningen

Naast het inzetten van re-integratietrajecten kunnen gemeenten ook andere voorzieningen inzetten ter ondersteuning van personen bij re-integratie. Hierbij valt te denken aan premies, kinderopvang en een vergoeding voor overige trajectgerelateerde kosten.

6.1. Premies

Het uitgangspunt van de WWB is werk boven inkomen. Om die reden wordt alleen een premie van € 500,- als stimulans verstrekt indien een bijstandsgerechtigde erin slaagt om regulier (niet-gesubsidieerde) arbeid te verkrijgen.

Het bedrag van € 500,- wordt uitgekeerd indien de uitkeringsgerechtigde erin slaagt om gedurende een periode van een half jaar na het beëindigen van de uitkering een inkomen wordt verkregen waardoor er geen aanspraak meer wordt gedaan op een uitkering van de gemeente.

De uitstroomb subsidie geldt voor personen die in de periode voorafgaand aan de beëindiging van de uitkering minimaal een jaar aaneengesloten een uitkering voor levensonderhoud hebben ontvangen van de gemeente.

6.2. Overige trajectgerelateerde kosten

Onder overige trajectgerelateerde kosten worden kosten verstaan die gemaakt moeten worden t.b.v. het reïntegratietraject of kosten die gemaakt worden in verband met uitstroom van de cliënt.

Voorbeelden van deze kosten zijn reiskosten, kosten voor boeken, kosten in verband met aanschaf van kleding, kosten in verband met aanschaf van een computer.